

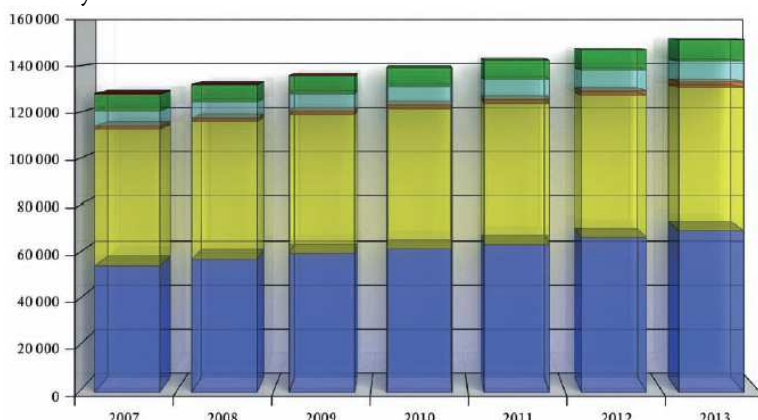

Budżet UE

Budżet UE tworzony jest z kilku źródeł. Należą do nich m.in. .

Ogółem w budżecie na 2008 r. ujęto środki na zobowiązania w wysokości 129,1 mld EUR. Kwota ta oznacza wzrost o 2,2 % w stosunku do roku 2007 i stanowi 1,03 % DNB Wspólnoty. Pozostawia to margines w wysokości 3,7 mld EUR poniżej pułapu przewidzianego w ramach finansowych. Kwota środków na płatności przewidziana w budżecie na 2008 r. wynosi 120,3 mld EUR, czyli 0,96 % DNB, co stanowi wzrost o 5,7 % w stosunku do 2007 r.

Z punktu widzenia niniejszego opracowania znacznie ważniejsze jest jednak scharakteryzowanie przeznaczenia zgromadzonych środków.

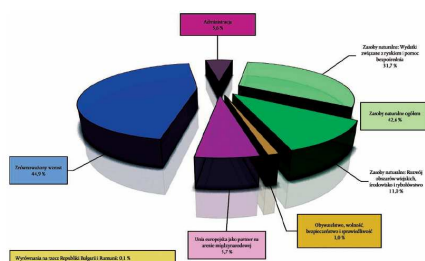

Gdzie:

- Środki przeznaczone na trwały wzrost (w tym: konkurencyjność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia oraz spójność)
- Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona (w tym wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie)
- Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość
- Wydatki Unii Europejskiej związane z działalnością jako podmiot prawa międzynarodowego
- Administracja
- Wyrównania (w tym transfery związane z akcesją nowych członków: Rumunii i Bułgarii)

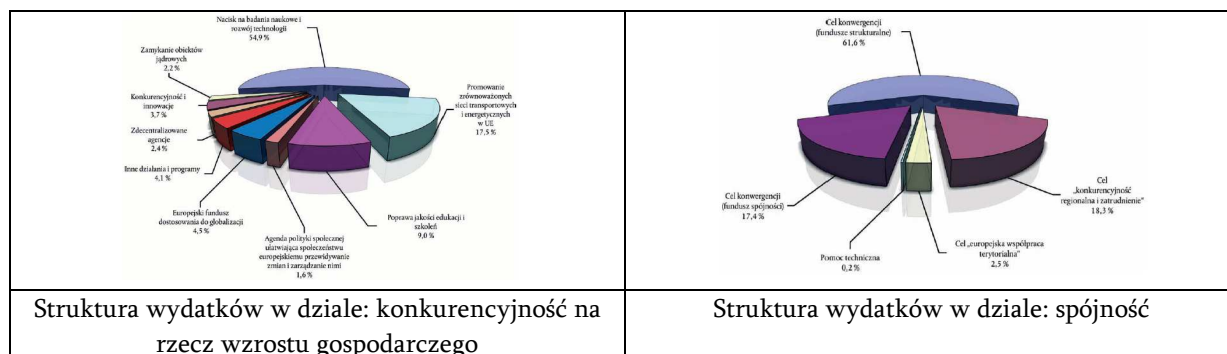
Źródło: [1]

Jak widać w zgodzie z najnowszą strategią, gros wydatków unijnych będzie związana z zapewnieniem trwałego wzrostu, spójności oraz zarządzania zasobami naturalnymi.

Źródło: [1] (dane dotyczące 2008)

Warto także zwrócić uwagę na głębszą strukturę wydatków, co pozwoli lepiej zrozumieć rozdział pomiędzy poszczególne kraje korzystające:

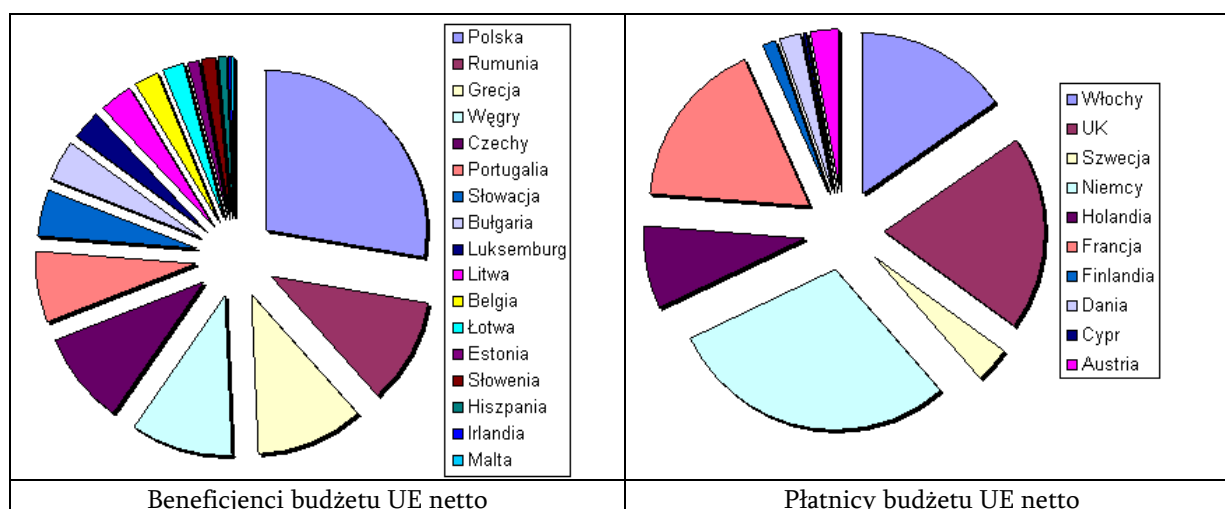
Jak widać gros funduszy przeznaczonych jest na edukację, badania i inwestycje w sieci energetyczne. Oznacza to, że państwa mające zapóźnienia w tym obszarze będą zyskiwały najwięcej (bo ich luka jest największa – a co za tym idzie potencjalna efektywność inwestycji – najwyższa).

Jeśli przyrzeć się dokładnym kwotom, to okaże się, że w latach 2007-2013 płatności z i do budżetu będą się kształtować następująco:

	Wyплаты	Wpłaty	Netto	Ludność	Netto per capita
	mld euro	mld euro	mld euro		euro
Austria	10	19	-8,5	8 298 923	-1 024
Belgia	39	33	6,4	10 584 534	605
Bułgaria	12	2,3	9,7	7 679 290	1 263
Cypr	1	1,1	-0,1	778 684	-128
Czechy	31	9,2	22	10 287 189	2 139
Dania	10	17	-7,2	5 444 242	-1 322
Estonia	4	0,8	3,2	1 342 409	2 384
Finlandia	9	13	-3,7	5 276 955	-701
Francja	89	140	-51	63 392 140	-805
Niemcy	78	164	-86	82 314 906	-1 045
Grecja	40	15	25	11 171 740	2 238
Węgry	32	8,4	24	10 066 158	2 384
Irlandia	12	11	0,6	4 312 526	139
Włochy	70	116	-46	59 131 287	-778
Łotwa	6	1,4	4,6	2 281 305	2 016
Litwa	9	1,7	7,3	3 384 879	2 157
Luksemburg	10	2,3	7,7	476 187	16 170
Malta	1	0,5	0,5	40 781	1 226
Holandia	13	37	-24	16 357 992	-1 467
Polska	87	22	65	38 125 479	1 705
Portugalia	29	12	17	10 599 095	1 604
Rumunia	32	7,2	25	21 565 119	1 159
Słowacja	14	3,5	11	5 393 637	2 039
Słowenia	6	3,1	2,9	2 010 377	1 443
Hiszpania	78	76	2,2	44 474 631	49
Szwecja	9	20	-11	9 113 257	-1 207
UK	46	103	-57	60 816 701	-937

Źródło: [2][3]

Oznacza to następującą strukturę w grupach płatników i beneficjentów netto:

Opracowanie: własne

Okazuje się, że największe korzyści nominalnie otrzymywać będzie Polska i Rumunia, zaś największymi płatnikami netto są Niemcy i UK. Klasyfikacja zmienia się jednak, jeśli uwzględnić wartości w przeliczeniu *per capita*. I tak (procent oznacza udział w całości):

Najwięksi beneficjenci netto			
nominalnie		per capita	
Polska	45,1%	Luksemburg	81,7%
Rumunia	17,3%	Węgry	12,1%
Grecja	17,3%	Estonia	12,1%
Węgry	16,7%	Grecja	11,3%
Czechy	15,3%	Litwa	10,9%

Opracowanie: własne

Paradoksalnie, z powyższej tabeli wynika, że jednym z największych beneficjentów UE w przeliczeniu na mieszkańca jest... niewielki Luksemburg, który w dodatku jest państwem o jednym z najwyższych dochodów na mieszkańca.

Najwięksi płatnicy netto			
nominalnie		per capita	
Niemcy	34,6%	Holandia	22,1%
UK	22,9%	Dania	20,0%
Francja	20,5%	Szwecja	18,2%
Włochy	18,5%	Niemcy	15,8%
Holandia	9,7%	Austria	15,5%

Opracowanie: własne

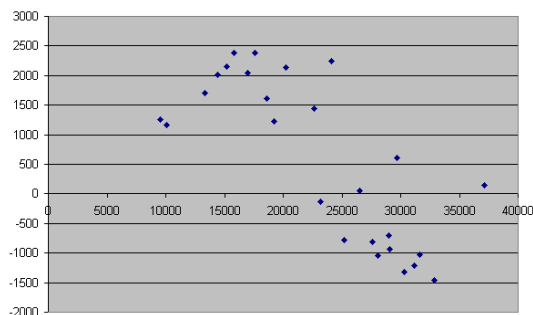
Jeśli chodzi o zasilanie budżetu, największymi płatnikami per capita są Holandia i Dania. Obciążenia Niemiec w przeliczeniu na mieszkańca są także dość wysokie, ale plasują ten kraj dopiero na 4 pozycji.

Do analizy „sprawiedliwości” rozłożenia korzyści i obciążeń najwygodniej posłużyć się korelogramem (jako dane przyjmujemy płatności w budżecie UE i PKB danego kraju).

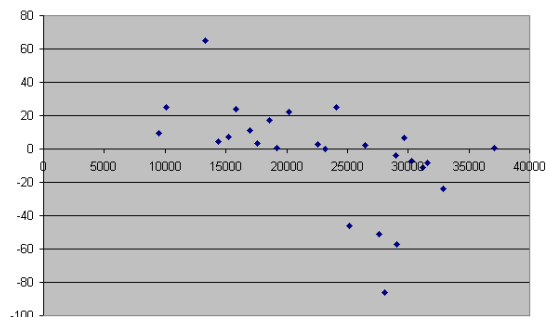
Oznacza to, że trzeba zbadać, jak zależą płatności i korzyści w odniesieniu do PKB per capita:

	PKB per capita	Netto per capita	Netto w mld
Austria	31600	-1024	-8,5
Belgia	29700	605	6,4
Bułgaria	9500	1263	9,7
Cypr	23200	-128	-0,1
Czechy	20200	2139	22
Dania	30300	-1322	-7,2
Estonia	17600	2384	3,2
Finlandia	29000	-701	-3,7
Francja	27600	-805	-51
Niemcy	28100	-1045	-86
Grecja	24100	2238	25
Węgry	15800	2384	24
Irlandia	37100	139	0,6
Włochy	25200	-778	-46
Łotwa	14400	2016	4,6
Litwa	15200	2157	7,3
Malta	19200	1226	0,5
Holandia	32900	-1467	-24
Polska	13300	1705	65
Portugalia	18600	1604	17
Rumunia	10100	1159	25
Słowacja	17000	2039	11
Słowenia	22600	1443	2,9
Hiszpania	26500	49	2,2
Szwecja	31200	-1207	-11
UK	29100	-937	-57

Źródło: [1][4][2]

Korelogram PKB – płatności per capita

Korelogram PKB – płatności nominalne

Opracowanie: własne

Wyliczenia wskazują, że współczynnik korelacji Pearsona dla pierwszego wypadku wynosi $-0,77$, zaś w drugim $-0,54$. Oznacza to, że płatności netto są bardziej „sprawiedliwie” rozłożone z punktu widzenia kryterium zależności wypłaty od PKB przeliczonego na mieszkańca. Zależność ta jest umiarkowana do silnej (w obu przypadkach odrzucono wartość dla Luksemburga, który jest znacząco odbiegający od populacji).

Na pierwszym wykresie zwraca zwłaszcza uwagę pozycja dwóch państw: Rumunii i Bułgarii, które otrzymują stosunkowo niewielkie (!) kwoty, co prawdopodobnie wynika z ich świeżego zaangażowania w UE. Na drugim krańcu skali zwraca uwagę pozycja Irlandii i Belgii – w obu tych krajach notuje się

stosunkowo wysokie PKB, a mimo to oba kraje są beneficjentami netto (szczególnie mocno widać to w przypadku Belgii). Interesująca jest także pozycja UK, związana z utrzymywaniem rabatu brytyjskiego.

Generalnie, wydaje się, że zasady uczestnictwa w podziale środków unijnych są stosunkowo dobrze skorelowane z rozwojem krajów członkowskich (z oczywistym wyjątkiem luksemburskim) przy uwzględnieniu osiągalności stanowiska kompromisowego. Innymi słowy: ewentualne silniejsze związanie z PKB per capita lub wprowadzenie skomplikowanego systemu wag byłoby prawdopodobnie niezwykle trudne do zaakceptowania przez wszystkie kraje.

Bibliografia:

- [1] Budżet ogólny Unii Europejskiej na rok finansowy 2008
http://ec.europa.eu/budget/library/publications/budget_in_fig/syntchif_2008_pl.pdf
- [2] Wikipedia: EU budget,
http://en.wikipedia.org/wiki/Budget_of_the_European_Union
- [3] Briefing note: European Communities (Finance) Bill
<http://www.openeurope.org.uk/research/budget07.pdf>
- [4] Eurostat
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal>